

Zasady ogólne

1. Uczeń może uzyskać następujące oceny w skali sześciostopniowej:

- 6 - celujący
- 5 - bardzo dobry
- 4 - dobry
- 3 - dostateczny
- 2 - dopuszczający
- 1- niedostateczny

2. Uczeń może otrzymać oceny za:

- odpowiedź ustną, przy tzw. "tablicy" - obejmującą zakres wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji
- "kartkówkę" - zapowiedzianą lub niezapowiedzianą obejmującą swym zakresem trzy ostatnie tematy lekcyjne,
- pisemny sprawdzian wiadomości, obejmujący zakres wiadomości z danego działu, poprzedzony lekcją powtórzeniową; zapowiedziany co najmniej 2 tygodnie wcześniej,
- prace domową,
- prace w grupach,
- prace badawcze,
- prace dodatkowe (np.: referat, prezentacja multimedialna, opracowanie itp.),
- aktywny udział na lekcjach.

3. Uczeń ma prawo do:

- uzasadnienia otrzymanej oceny;
- wglądu do swojej pracy pisemnej, zapoznania się z punktacją oceniania i jego kryterium;
- poprawy ocen ze sprawdzianu pisemnego i odpowiedzi ustnej w terminie ustalonym z nauczycielem, nie dłuższym, jednak niż 2 tygodnie od daty otrzymania niesatysfakcjonującej oceny.
- poprawie nie podlegają oceny z pracy domowej, oraz oceny z pracy w grupach;
- zaliczenia w terminie i formie uzgodnionej z prowadzącym zajęcia partii materiału, objętej sprawdzianem, w przypadku nieobecności w tym dniu na zajęciach;
- usprawiedliwienia, bez konsekwencji, swego nieprzygotowania do lekcji jeden raz w ciągu semestru, nie może to być jednak w dniu zapowiedzianej kartkówki, sprawdzianu.

4. Prace klasowe i kartkówki są punktowane:

- Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który uzyskał **do 40%** sumy wszystkich punktów;
- Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który uzyskał **41% - 50%** sumy wszystkich punktów;
- Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który uzyskał **51% - 70%** sumy wszystkich punktów;
- Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który uzyskał **71% - 85%** sumy wszystkich punktów;
- Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który uzyskał **86% - 95%** sumy wszystkich punktów;
- Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który uzyskał **100%** sumy wszystkich punktów .

5. Prace klasowe są obowiązkowe:

- w przypadku gdy uczeń nie pisał pracy klasowej z uzasadnionych przyczyn, ustala z nauczycielem ponowny termin (nie dłuższy niż dwa tygodnie od powrotu do szkoły);
- w przypadku gdy uczeń nie pisał pracy klasowej z nieuzasadnionych powodów, pisze pracę klasową na pierwszej lekcji, na której będzie obecny.

6. Możliwość uzyskania wyższej, niż przewidywana, oceny rocznej i końcowej:

- Po uzyskaniu informacji o przewidywanej ocenie rocznej uczeń może wystąpić do nauczyciela z chęcią uzyskania oceny wyższej niż przewidywana. Wiąże się to z napisaniem w wyznaczonym przez nauczyciela terminie sprawdzianu obejmującego tematykę całego roku szkolnego.

7. Wymagania na poszczególne oceny szkolne:

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- rozróżnia i wymienia podstawowe pojęcia fizyczne i astronomiczne;
- rozróżnia i podaje własnymi słowami treść podstawowych praw i zależności fizycznych;
- podaje poznane przykłady zastosowań praw i zjawisk fizycznych w życiu codziennym;
- oblicza, korzystając z definicji, podstawowe wielkości fizyczne;
- planuje i wykonuje najprostsze doświadczenia samodzielnie lub trudniejsze w grupach;
- opisuje doświadczenia i obserwacje przeprowadzane na lekcji i w domu;
- wymienia zasady bhp obowiązujące w pracowni fizycznej oraz w trakcie obserwacji pozaszkolnych.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- rozróżnia i wymienia pojęcia fizyczne i astronomiczne;
- rozróżnia i podaje treść (własnymi słowami) praw i zależności fizycznych;
- podaje przykłady zastosowań praw i zjawisk fizycznych;
- podaje przykłady wpływu praw i zjawisk fizycznych i astronomicznych na nasze codzienne życie;
- rozwiązuje proste zadania, wykonując obliczenia dowolnym poprawnym sposobem;
- planuje i wykonuje proste doświadczenia i obserwacje;
- analizuje wyniki przeprowadzanych doświadczeń oraz formułuje wnioski z nich wynikające, a następnie je prezentuje;
- samodzielnie wyszukuje informacje na zadany temat we wskazanych źródłach informacji (np. książkach, czasopiśmie, Internecie), a następnie prezentuje wyniki swoich poszukiwań;

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia zjawiska fizyczne za pomocą praw przyrody;
- rozwiązuje zadania i problemy teoretyczne, stosując obliczenia;
- planuje i wykonuje doświadczenia, analizuje otrzymane wyniki oraz formułuje wnioski wynikające z doświadczeń, a następnie prezentuje swoją pracę na forum klasy;

– samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach (np. książkach, czasopiśmie i Internecie) oraz ocenia krytycznie znalezione informacje.

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń:

– rozwiązuje trudniejsze zadania problemowe, np. przewiduje rozwiązanie na podstawie analizy podobnego problemu bądź udowadnia postawioną tezę poprzez projektowanie serii doświadczeń;

– rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe, stosując niezbędny aparat matematyczny, posługując się zapisem symbolicznym;

– racjonalnie wyraża opinie i uczestniczy w dyskusji na tematy związane z osiągnięciami współczesnej nauki i techniki.

Na ocenę **celującą** uczeń:

– rozwiązuje trudne zadania problemowe, rachunkowe i doświadczalne o stopniu trudności odpowiadającym konkursom przedmiotowym.

Zagadnienie	Poziom		Numer zagadnienia z Podstawy programowej
	Podstawowy Uczeń:	Ponadpodstawowy Uczeń:	
ASTRONOMIA I GRAWITACJA			
Z daleka i z bliska	– porównuje rozmiary i odległości we Wszechświecie (galaktyki, gwiazdy, planety, ciała makroskopowe, organizmy, cząsteczki, atomy, jądra atomowe), – posługuje się jednostką odległości „rok świetlny”	– rozwiązuje zadania związane z przedstawianiem obiektów bardzo dużych i bardzo małych w odpowiedniej skali	1.11; 3.1
<i>Amatorskie obserwacje astronomiczne</i>	– <i>odnajduje na niebie kilka gwiazdozbiorów i Gwiazdę Polarą, – wyjaśnia ruch gwiazd na niebie za pomocą ruchu obrotowego Ziemi</i>	– <i>odnajduje na niebie gwiazdy, gwiazdozbiory i planety, posługując się mapą nieba (obrotową lub komputerową)</i>	III
Układ Słoneczny	– opisuje miejsce Ziemi w Układzie Słonecznym, – wymienia nazwy i podstawowe własności przynajmniej trzech innych planet – wie, że wokół niektórych innych planet też krążą księżycy, a wokół niektórych gwiazd – planety – wyjaśnia obserwowany na niebie ruch planet wśród gwiazd jako złożenie ruchów obiegowych: Ziemi i obserwowanej planety – wymienia inne obiekty Układu Słonecznego: planetoidy, planety karłowate i komety	– opisuje budowę planet, dzieląc je na planety skaliste i gazowe olbrzymy – porównuje wielkość i inne właściwości planet – odszukuje i analizuje informacje na temat aktualnych poszukiwań życia poza Ziemią – odróżnia pojęcia „życie pozaziemskie” i „cywilizacja pozaziemska” – stosuje pojęcia „teoria geocentryczna” i „teoria heliocentryczna”	1. 7

Księżyc	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego zawsze widzimy tę samą stronę Księżyca, – opisuje następstwo faz Księżyca , – opisuje warunki panujące na Księżycu, – wyjaśnia mechanizm powstawania faz Księżyca – wyjaśnia mechanizm powstawania zaćmień Słońca i Księżyca, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w której fazie Księżyca możemy obserwować zaćmienie Słońca, a w której Księżyca, i dlaczego nie następują one w każdej pełni i w każdym nowiu – wyjaśnia, dlaczego typowy mieszkaniec Ziemi częściej obserwuje zaćmienia Księżyca niż zaćmienia Słońca 	1. 8
Gwiazdy i galaktyki	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega zjawisko paralaksy – wie, że Słońce jest jedną z gwiazd, a Galaktyka (Droga Mleczna) – jedną z wielu galaktyk we Wszechświecie – wie, że gwiazdy świecą własnym światłem – przedstawia za pomocą rysunku zasadę wyznaczania odległości za pomocą paralaksy geo- i heliocentrycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza odległość do gwiazdy (w parsekach) na podstawie jej kąta paralaksy – posługuje się jednostkami: parsek, rok świetlny, jednostka astronomiczna – wyjaśnia, dlaczego Galaktyka widziana jest z Ziemi w postaci smugi na nocnym niebie 	1. 9
Ruch krzywoliniowy	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia na rysunku wektor prędkości w ruchu prostoliniowym i krzywoliniowym – opisuje ruch po okręgu, używając pojęć: „okres”, „częstotliwość”, „prędkość w ruchu po okręgu” 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje doświadczenia wykazujące, że prędkość w ruchu krzywoliniowym skierowana jest stycznie do toru – rozwiązuje proste zadania, wylicza okres, częstotliwość, prędkość w ruchu po okręgu 	1. 1
Siła dośrodkowa	<ul style="list-style-type: none"> – zaznacza na rysunku kierunek i zwrot siły dośrodkowej – wyjaśnia, jaka siła pełni funkcję siły dośrodkowej w różnych zjawiskach – oblicza siłę dośrodkową 	<ul style="list-style-type: none"> – korzystając ze wzoru na siłę dośrodkową, oblicza każdą z występujących w tym wzorze wielkości 	1. 2
Grawitacja	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zjawisko wzajemnego przyciągania się ciał za pomocą siły grawitacji – opisuje, jak siła grawitacji zależy od masy ciał i ich odległości – wyjaśnia, dlaczego w praktyce nie obserwujemy oddziaływań grawitacyjnych między ciałami innymi niż ciała niebieskie 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza siłę grawitacji działającą między dwoma ciałami o danych masach i znajdujących się w różnej odległości od siebie – korzystając ze wzoru na siłę grawitacji, oblicza każdą z występujących w tym wzorze wielkości – opisuje doświadczenie Cavendisha 	1. 3
Siła grawitacji jako siła dośrodkowa	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zależność pomiędzy siłą grawitacji i krzywoliniowym ruchem ciał niebieskich – opisuje działanie siły grawitacji jako siły dośrodkowej przez analogię z siłami mechanicznymi 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ grawitacji na ruch ciał w układzie podwójnym 	1. 5
Loty kosmiczne	<ul style="list-style-type: none"> – podaje ogólne informacje na temat lotów kosmicznych – wymienia przynajmniej niektóre zastosowania sztucznych satelitów 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza pierwszą prędkość kosmiczną dla różnych ciał niebieskich – oblicza prędkość satelity krążącego na danej wysokości 	1. 6

	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasadę poruszania się sztucznego satelity po orbicie okołozemskiej – posługuje się pojęciem „pierwsza prędkość kosmiczna” 		
Trzecie prawo Keplera	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia na rysunku eliptyczną orbitę planety z uwzględnieniem położenia Słońca – wie, że okres obiegu planety jest jednoznacznie wyznaczony przez średnią odległość planety od Słońca – stosuje pojęcie „satelita geostacjonarny” – podaje III prawo Keplera 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób możliwe jest zachowanie stałego położenia satelity względem powierzchni Ziemi – posługuje się III prawem Keplera w zadaniach obliczeniowych 	1. 6
Ciężar i nieważkość	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jakich warunkach powstają przeciążenie, niedociążenie i nieważkość – wyjaśnia przyczynę nieważkości w statku kosmicznym – wyjaśnia zależność zmiany ciężaru i niezmienność masy podczas przeciążenia i niedociążenia 	<ul style="list-style-type: none"> – rozwiązuje zadania obliczeniowe związane z przeciążeniem i niedociążeniem w układzie odniesienia poruszającym się z przyspieszeniem skierowanym w górę lub w dół 	1. 4
FIZYKA ATOMOWA			
Efekt fotoelektryczny	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg doświadczenia, podczas którego można zaobserwować efekt fotoelektryczny – ocenia na podstawie podanej pracy wyjścia dla danego metalu oraz długości fali lub barwy padającego nań promieniowania, czy zajdzie efekt fotoelektryczny – posługuje się pojęciem fotonu oraz zależnością między jego energią i częstotliwością – opisuje widmo fal elektromagnetycznych, szeregując rodzaje występujących w nim fal zgodnie z niesioną przez nie energią – opisuje bilans energetyczny zjawiska fotoelektrycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego założenie o falowej naturze światła nie umożliwia wyjaśnienia efektu fotoelektrycznego – oblicza energię i prędkość elektronów wybitych z danego metalu przez promieniowanie o określonej częstotliwości 	2. 6; 2. 4
Promieniowanie ciał	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, że wszystkie ciała emitują promieniowanie – opisuje związek pomiędzy promieniowaniem emitowanym przez dane ciało oraz jego temperaturą – rozróżnia widmo ciągłe i widmo liniowe – podaje przykłady ciał emitujących widma ciągłe i widma liniowe 	<ul style="list-style-type: none"> – odróżnia widma absorpcyjne od emisyjnych i opisuje ich różnice 	2. 1

	– opisuje widmo wodoru,		
Atom wodoru	– podaje postulaty Bohra – stosuje zależność między promieniem n -tej orbity a promieniem pierwszej orbity w atomie wodoru – oblicza prędkość elektronu na danej orbicie	– wyjaśnia, dlaczego wcześniejsze teorie nie wystarczały do opisanie widma atomu wodoru	2. 2
Jak powstaje widmo wodoru	– wykorzystuje postulaty Bohra i zasadę zachowania energii do opisu powstawania widma wodoru – oblicza energię i długość fali fotonu emitowanego podczas przejścia elektronu między określonymi orbitami	– oblicza końcową prędkość elektronu poruszającego się po danej orbicie po pochłonięciu fotonu o podanej energii – ocenia obecną rolę teorii Bohra i podaje jej ograniczenia	2. 3 2. 5
<i>Fale czy cząstki? Cząstki czy fale?</i>	– podaje argumenty na rzecz falowej i korpuskularnej natury światła – podaje granice stosowalności obu teorii i teorię łączącą je w jedną	– opisuje doświadczenia, w których można zaobserwować falową naturę materii – oblicza długość fali materii określonych ciał	III, IV
<i>Jak działa laser</i>	– wyjaśnia, czym światło lasera różni się od światła żarówki – wymienia przynajmniej niektóre zastosowania laserów	– wyjaśnia w przybliżeniu zjawisko emisji wymuszonej	III, IV
FIZYKA JĄDROWA			
Jądro atomowe	– postępuje się pojęciami: „atom”, „pierwiastek chemiczny”, „jądro atomowe”, „izotop”, „liczba atomowa”, „liczba masowa” – podaje skład jądra atomowego na podstawie liczby atomowej i liczby masowej pierwiastka/izotopu – wymienia cząstki, z których są zbudowane atomy	– wyjaśnia, dlaczego jądro atomowe się nie rozpada – wyjaśnia pojęcie „antymateria”	3. 1
Promieniowanie jądrowe	– wymienia właściwości promieniowania alfa, beta (minus) i gamma – charakteryzuje wpływ promieniowania na organizmy żywe – wymienia i omawia sposoby powstawania promieniowania – wymienia przynajmniej niektóre zastosowania promieniowania – zna sposoby ochrony przed promieniowaniem	– porównuje przenikliwość znanych rodzajów promieniowania – porównuje szkodliwość różnych źródeł promieniowania (znajomość jednostek dawek nie jest wymagana) – opisuje zasadę działania licznika Geigera–Müllera – jeśli to możliwe, wykonuje pomiary za pomocą licznika Geigera–Müllera	3. 3; 3. 6; 3. 7; 3. 8
Reakcje jądrowe	– odróżnia reakcje jądrowe od reakcji chemicznych – opisuje rozpad alfa, beta (wiadomości o neutrinach nie są wymagane) oraz sposób powstawania promieniowania	– do opisu reakcji jądrowych stosuje zasadę zachowania ładunku i zasadę zachowania liczby nukleonów	3. 5

	<p>gamma</p> <p>– opisuje reakcje jądrowe za pomocą symboli</p>		
Czas połowicznego rozpadu	<p>– posługuje się pojęciami „jądro stabilne” i „jądro niestabilne”</p> <p>– opisuje rozpad izotopu promieniotwórczego i posługuje się pojęciem „czas połowicznego rozpadu”</p> <p>– szkicuje wykres opisujący rozpad promieniotwórczy</p> <p>– wie, że istnieją izotopy o bardzo długim i bardzo krótkim czasie połowicznego rozpadu</p> <p>– rozwiązuje zadania obliczeniowe, w których czas jest wielokrotnością czasu połowicznego rozpadu</p> <p>– opisuje metodę datowania węglem C_{14}</p>	<p>– rozwiązuje zadania obliczeniowe metodą graficzną, korzystając z wykresu przedstawiającego zmniejszanie się liczby jąder izotopu promieniotwórczego w czasie</p>	<p>1. 10;</p> <p>3. 4</p>
Energia jądrowa	<p>– podaje warunki zajścia reakcji łańcuchowej</p> <p>– opisuje mechanizm rozpadu promieniotwórczego i syntezy termojądrowej</p> <p>– wyjaśnia, jakie reakcje zachodzą w elektrowni jądrowej, reaktorze termojądrowym, gwiazdach oraz w bombach jądrowych i termojądrowych</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Słońce świeci</p> <p>– podaje przykłady zastosowań energii jądrowej</p>	<p>– przedstawia trudności związane z kontrolowaniem fuzji termojądrowej</p> <p>– opisuje działanie elektrowni jądrowej</p> <p>– przytacza i ocenia argumenty za energetyką jądrową i przeciw niej</p>	<p>3. 8;</p> <p>3. 9;</p> <p>3. 10</p>
Deficyt masy	<p>– wyjaśnia znaczenie wzoru $E = mc^2$</p> <p>– posługuje się pojęciami: „deficyt masy”, „energia spoczynkowa”, „energia wiązania”</p> <p>– oblicza energię spoczynkową ciała o danej masie oraz deficyt masy podczas reakcji o danej energii</p>	<p>– oblicza ilość energii wyzwolonej w podanych reakcjach jądrowych</p>	<p>3. 2;</p> <p>3. 11</p>
Życie Słońca	<p>– podaje wiek Słońca i przewidywany dalszy czas jego życia</p>	<p>– opisuje powstanie Słońca i jego dalsze losy</p> <p>– opisuje przemiany jądrowe, które będą zachodziły w Słońcu w przyszłych etapach jego życia</p>	<p>3. 11;</p>
Życie gwiazd	<p>– wyjaśnia, że każda gwiazda zmienia się w czasie swojego życia</p> <p>– opisuje ewolucję gwiazdy w zależności od jej masy – opisuje typowe obiekty powstające pod koniec życia gwiazd mało i bardzo masywnych</p>	<p>– opisuje życie gwiazd w zależności od masy</p> <p>– opisuje przemiany jądrowe zachodzące w gwiazdach w różnych etapach ich życia</p> <p>– wymienia podstawowe właściwości czerwonych olbrzymów, białych karłów, gwiazd neutronowych i czarnych dziur</p>	<p>3. 11</p>
Wszechświat	<p>– wie, że Wszechświat powstał</p>	<p>– wyjaśnia, że proces rozszerzania</p>	<p>1. 12</p>

	<p>kilkanaście miliardów lat temu w Wielkim Wybuchu i od tego czasu się rozszerza</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, skąd pochodzi większość pierwiastków, z których zbudowana jest materia wokół nas i nasze organizmy – wyjaśnia, że obiekty położone daleko oglądamy takimi, jakimi były w przeszłości	<p>Wszechświata przyspiesza i że dziś jeszcze nie wiemy, dlaczego się tak dzieje</p>	
--	--	--	--

Opracowała: Małgorzata Grońska